

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Sosiologian laitos
Tekijä-Författare-Author Tiihonen, Eetu		
Työn nimi-Arbetets titel-Title Sydän- ja verisuonitautien ravitsemuksellinen hallinnointi Kotitalouslehdessä 1950- ja 60-luvuilla sekä 1990-luvulla		
Oppiaine-Läroämne-Subject Yleinen sosiologia		
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu	Aika-Datum-Month and year 2003-02-28	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 92
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkimukseni käsittelee sydän- ja verisuoniterveyden ravitsemuksellista hallinnointia Suomessa 1950- ja 60-luvuilla sekä 1990-luvulla. Hallinnoinnilla tarkoitan tiettyä diskursiivisesti ilmenevää toiminnan ja toimijuuden tuottamisen tapaa, joka rakentuu määrättyjen sille ominaisten rationaalisuuksien varaan. Tutkimuksessani olen pyrkinyt paikantamaan ja luokittelemaan diskursiivisen sisällönanalyysin menetelmin sekä 1950- ja 60-luvuilla että 1990-luvulla vallitsevia tapoja nähdä ja asettaa sydän- ja verisuoniterveyteen liittyviä ravitsemuksellisia ongelmia sekä ratkaista niitä.</p> <p>Tutkimukseni teoreettisena lähtökohtana on ollut Michel Foucault'n ajatusten pohjalta kehittynyt governmentality -tutkimuksen perinne. Olen tarkastellut sydän- ja verisuoniterveyden ravitsemuksellista hallinnointia sekä liberalistisen että uusliberalistisen hallintorationaalisuuden osana. Kysymyksessä on ollut vertailuasetelma. Kuvaan tutkimuksessani sydäntaudit ensin liberalistisen hyvinvointivaltion kontekstissa 1950- ja 60-luvuilla. Sydänterveyden edistäminen ilmeni tuolloin suurena kollektiivisena kansanterveyden projektina. Yksilöiden laajenneilla elintarvikemarkkinoilla suorittamat ravitsemukselliset valinnat nähtiin uhkana niiden terveydellisen irrationaalisuuden vuoksi. Terveyden edistämiseen tähdättiin markkinoiden haitallisia vaikutuksia rajoittamalla. Kuluttajien valintoja pyrittiin järkiperaistämään ja mallintamaan valistuksen kautta.</p> <p>Tarkastellessani 1990-luvun hallinnointia olen tuonut esiin niitä uusia tapoja, joilla uusliberalistiset hallinnoinnin tekniikat ovat haastaneet 1950- ja 60-lukujen sydän- ja verisuoniterveyden kollektiivisen edistämisen mallin. havaitsin tutkimuksessani kuinka uusliberalistiset, markkinoiden hyödyntämiseen tähtäävät tekniikat, ovat vakiintuneet myös osaksi sydänterveyden ravitsemuksellista edistämistä. Yksilöiden vapaita valintoja ei nähdä enää kansanterveydellisenä uhkana vaan tehokkaan terveydenedistämisen resurssina. Markkinoiden tuottaessa yksilöllistä sydänterveyteen tähtäävää kulutusta pirstoutuu kansanterveyden suuri projekti moniksi yksilöllisen sydänterveyden projekteiksi.</p> <p>Tutkimukseni aineistona olen käyttänyt Kotitalouslehteä, joka on koti- ja laitostalousalan ammattilehti. Sen sivuilla käytävissä asiantuntijakeskusteluissa on sydän- ja verisuonitautien sekä ravitsemuksen välisiä yhteyksiä käsitelty laajasti niin 1950- ja 60-luvuilla kuin 1990-luvullakin. Näin olen voinut Kotitalouslehden kautta tarkastella sydänterveyteen liittyvän ravitsemustieteellisen diskurssin olennaisia piirteitä em. kahtena ajanjaksona sekä hahmottaa näiden ajanjaksojen välillä ilmeneviä diskursiivisia eroja.</p>		
<p>Avainsanat-Nyckelord-Keywords</p> <p>sydän- ja verisuonitaudit kansanterveys kansanravitsemus biopolitiikka</p>		
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited		
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information		